

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1820**z dnia 4 maja 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL (obecnie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Kluczowych Technologii Cyfrowych) za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL na rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0077/2022),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL („Wspólne Przedsięwzięcie”) zostało ustanowione 6 maja 2014 r. na mocy rozporządzenia Rady (UE) nr 561/2014 ⁽¹⁾, które weszło w życie 27 czerwca 2014 r., i miało na okres do 31 grudnia 2024 r. zastąpić Wspólne Przedsiębiorstwa ARTEMIS i ENIAC oraz stanowić ich kontynuację;
- B. mając na uwadze, że członkami Wspólnego Przedsięwzięcia są Unia, państwa członkowskie oraz, na zasadzie dobrowoli, państwa stowarzyszone („państwa uczestniczące”), a także stowarzyszenia zrzeszające podmioty prywatne („członkowie prywatni”) reprezentujące należące do nich przedsiębiorstwa oraz inne organizacje prowadzące działalność w dziedzinie podzespołów i układów elektronicznych w Unii;
- C. mając na uwadze, że wkłady finansowe na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia przewidziane na cały okres realizacji programu „Horyzont 2020” wynoszą maksymalnie 1 184 874 000 EUR ze strony Unii (łącznie ze środkami EFTA) na pokrycie kosztów administracyjnych i operacyjnych, przynajmniej 1 170 000 000 EUR ze strony państw uczestniczących na pokrycie kosztów operacyjnych, proporcjonalnie do wkładu finansowego Unii, oraz przynajmniej 1 657 500 000 EUR ze strony członków prywatnych;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. na podstawie sprawozdania Trybunału Obrachunkowego („Trybunał”, „sprawozdanie Trybunału”) zauważa, że sprawozdanie roczne Wspólnego Przedsięwzięcia we wszystkich istotnych aspektach rzetelnie przedstawia sytuację finansową Wspólnego Przedsięwzięcia na 31 grudnia 2020 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji; ponadto zauważa, że transakcje leżące u podstaw rozliczeń są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
2. zauważa, że całkowity dostępny budżet Wspólnego Przedsięwzięcia na rok 2020 (który obejmuje ponownie wprowadzone niewykorzystane środki z poprzednich lat, dochody przeznaczone na określony cel oraz przesunięcia na następny rok) obejmował 218 342 000 EUR na zobowiązania i 215 849 000 EUR na płatności oraz że wskaźnik wykorzystania środków na zobowiązania wyniósł 99,59 %, a środków na płatności 88,63 %;
3. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że na koniec 2020 r. Unia wniosła 573 197 000 EUR na współfinansowanie działań Wspólnego Przedsięwzięcia w siódmym programie ramowym (kwota ta została przeniesiona ze wspólnych przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC w czerwcu 2014 r.) oraz dalsze 10 390 000 EUR na współfinansowanie powiązanych kosztów administracyjnych;
4. zauważa, że łączne zobowiązania na działania w siódmym programie ramowym, przejęte przez Wspólne Przedsięwzięcie w czerwcu 2014 r., wyniosły 447 342 072 EUR (ARTEMIS 101 425 148 EUR i ENIAC 345 916 924 EUR), z czego Wspólne Przedsięwzięcie umorzyło około 58 000 000 EUR (ARTEMIS 16 800 000 EUR i ENIAC 41 200 000 EUR) oraz wypłaciło 386 767 877 EUR (ARTEMIS 83 822 121 EUR i ENIAC 302 945 756 EUR) na koniec 2020 r.; ponadto zauważa, że w konsekwencji w najbliższych latach pozostaje do zapłaty 2 544 641 EUR (ARTEMIS 768 150 EUR i ENIAC 1 776 491 EUR);

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 561/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL (Dz.U. L 169 z 7.6.2014, s. 152).

5. ponadto na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że w odniesieniu do budżetu na płatności Wspólnego Przedsięwzięcia na 2020 r. dostępnego na projekty siódmego programu ramowego (20 317 158 EUR) wskaźnik wykorzystania środków na płatności wyniósł 70 %;
6. zauważa, że w swoim sprawozdaniu Trybunał zwraca uwagę na fakt, iż w rozporządzeniach ustanawiających poprzednie wspólne przedsiębiorstwa, ARTEMIS i ENIAC, przewidziano, że ich działania w zakresie badań operacyjnych i innowacji w siódmym programie ramowym powinny być wspierane wkładami finansowymi państw uczestniczących w wysokości co najmniej 1,8 operacyjnego wkładu finansowego Unii, wypłacanymi uczestnikom projektu, oraz wkładami rzeczowymi członków prywatnych w wysokości co najmniej równej kwocie wkładu członków publicznych; z ubolewaniem zauważa, że ani w tymczasowym rocznym sprawozdaniu finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia za rok 2020, ani w sprawozdaniu z zarządzania budżetem i finansami za rok 2020 nie ujawniono danych szacunkowych dotyczących wkładów finansowych państw uczestniczących w projektach ARTEMIS i ENIAC realizowanych w siódmym programie ramowym, ani wkładów rzeczowych wnoszonych przez organizacje badawczo-rozwojowe uczestniczące w projektach ARTEMIS i ENIAC realizowanych w siódmym programie ramowym; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Wspólnego Przedsięwzięcia, że w przeciwieństwie do programu „Horyzont 2020” przepisy dotyczące siódmego programu ramowego nigdy nie przewidywały ani nie wymagały takiej sprawozdawczości od poprzedników Wspólnego Przedsięwzięcia oraz że w przypadku ARTEMIS i ENIAC, po dyskusjach (między innymi) z DG BUDG, podjęto decyzję o nieuwzględnianiu tych informacji w rocznych sprawozdaniach finansowych; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do przekazywania organowi udzielającemu absolutorium informacji na ten temat;
7. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że w odniesieniu do wykonania budżetu programu „Horyzont 2020” państwa uczestniczące są zobowiązane do wniesienia wkładu finansowego w wysokości co najmniej 1 170 000 EUR na rzecz działań operacyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia oraz że na koniec 2020 r. państwa uczestniczące, które brały udział w zaproszeniach do składania wniosków na lata 2014–2019, podpisały zobowiązania umowne na kwotę 936 588 004 EUR i zadeklarowały łącznie wkłady finansowe w wysokości 374 748 810 EUR (40 % wszystkich zadeklarowanych wkładów), które wypłaciły bezpośrednio beneficjentom wspieranych przez siebie projektów w ramach programu „Horyzont 2020”; zauważa ponadto, że różnica między kwotą wkładu finansowego państw uczestniczących a kwotą wkładu finansowego Unii na koniec 2020 r. wynika z faktu, że większość państw uczestniczących uznaje i zgłasza swoje koszty Wspólnemu Przedsięwzięciu dopiero po zakończeniu wspieranych przez nie projektów w ramach programu „Horyzont 2020”;
8. ponadto na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie może obliczyć rzeczywistą kwotę wkładów rzeczowych członków z sektora przemysłu dopiero po zatwierdzeniu wkładów uczestniczących państw na zakończenie programu; zauważa zatem, że Wspólne Przedsięwzięcie szacuje wkłady rzeczowe członków z sektora przemysłu w oparciu o metodę „pro-rata temporis” przyjętą przez jego Radę Zarządzającą; zauważa, że wyjaśnia to, dlaczego na koniec 2020 r. szacowana i jeszcze niezatwierdzona kwota wkładów rzeczowych ze strony przemysłu wynosi 896 524 611 EUR, a kwota zatwierdzonych wkładów rzeczowych ze strony przemysłu 180 275 376 EUR; ponadto zauważa, że na podstawie danych projektowych dotyczących zaproszeń Wspólnego Przedsięwzięcia do składania wniosków w ramach programu „Horyzont 2020” na lata 2014–2019 na 31 grudnia 2020 r. powiązane zobowiązania członków z sektora przemysłu dotyczące wkładów rzeczowych wynoszą 1 384 176 208 EUR;
9. zauważa, że wspólne przedsięwzięcia stosują różne procedury obliczania wkładów niepieniężnych, i wzywa do ich ujednoczenia;
10. w kwestii wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na 2020 r. dostępnego na projekty w ramach programu „Horyzont 2020” zauważa, że wskaźniki wykorzystania środków na zobowiązania i na płatności wyniosły odpowiednio 100 % i 91 %;
11. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że w 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie reaktywowało 57 259 000 EUR niewykorzystanych środków na płatności w budżecie operacyjnym na działania w ramach programu „Horyzont 2020”; zauważa jednak, że Wspólne Przedsięwzięcie mogło wykorzystać jedynie 39 981 000 EUR (70 %) reaktywowanych środków przed wykorzystaniem środków z danego roku; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Wspólnego Przedsięwzięcia, że termin reaktywacji w III kwartale 2020 r. był poza intencją i kontrolą Wspólnego Przedsięwzięcia z powodu oczekującego powiązanego wniosku, który został rozliczony dopiero na początku września 2020 r., jednak od momentu reaktywacji wszystkie płatności zostały zrealizowane z wykorzystaniem w pierwszej kolejności reaktywowanych środków, a ponadto Wspólne Przedsięwzięcie zobowiązało się do reaktywacji wszelkich niewykorzystanych środków w ciągu trzech lat budżetowych i wykorzystania ich w pierwszej kolejności zgodnie ze swoimi przepisami finansowymi oraz szacuje, że do końca 2021 r. wszelkie pozostałe środki na płatności operacyjne zostaną reaktywowane i wykorzystane; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do przekazywania organowi udzielającemu absolutorium informacji na ten temat;

Wyniki

12. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie wykorzystuje wspólne kluczowe wskaźniki efektywności (KPI) programu „Horyzont 2020” do monitorowania wyników i kwestii przekrojowych, a także szczegółowe KPI Wspólnego Przedsięwzięcia;
13. zauważa, że w 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie ogłosiło swoje ostatnie zaproszenia do składania wniosków, dotyczące dwóch działań w zakresie badań i innowacji (RIA), jednego działania w zakresie innowacji (IA) oraz jednego działania w zakresie koordynacji i wsparcia (CSA), oraz że w odpowiedzi na te zaproszenia złożono 44 kwalifikujące się wnioski, a ostatecznie sfinansowano osiem wniosków w zakresie RIA, sześć wniosków w zakresie IA i wnioski w zakresie CSA; zauważa, że globalny portfel projektów obejmuje 96 projektów; ponadto odnotowuje trzy sztandarowe inicjatywy: Mobility.E, Industry4.E i Health.E, które promują współpracę w społeczności ECS oraz między tą społecznością a użytkownikami technologii, organami decyzyjnymi i społeczeństwem, tak aby technologie i innowacje miały rzeczywisty i szybszy wpływ na przedsiębiorstwa, gospodarkę i konsumentów;
14. zauważa, że jeśli chodzi o równowagę płci w projektach Wspólnego Przedsięwzięcia, w rocznym sprawozdaniu z działalności za 2020 r. wskazano łączną liczbę kobiet i mężczyzn zaangażowanych w projekty, oraz że odsetek kobiet zaangażowanych w projekty w latach 2014–2018 wyniósł 19 %, z czego 66 % jest zaangażowane w działalność badawczą, a 34 % w działania niezwiązane z badaniami naukowymi, a pośród mężczyzn, stanowiących pozostałe 81 %, 80 % jest zaangażowanych w badania naukowe, a 20 % – w działania niezwiązane z badaniami naukowymi;

Zamówienia i personel

15. zauważa, że na 31 grudnia 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie zatrudniało 29 pracowników, w tym pracowników tymczasowych i kontraktowych oraz oddelegowanych ekspertów krajowych; zauważa, że we wrześniu 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło nową procedurę rekrutacyjną na stanowisko asystenta finansowo-administracyjnego; zauważa ponadto, że w maju 2020 r. Rada Zarządzająca Wspólnego Przedsięwzięcia przyjęła nowy zestaw przepisów wykonawczych do regulaminu pracowniczego;
16. z zaniepokojeniem odnotowuje wyzwania, przed jakimi postawiła pracowników Wspólnego Przedsięwzięcia pandemia COVID-19, zwłaszcza biorąc pod uwagę różne sytuacje życiowe, brak dostępu do przestrzeni biurowej i możliwe skutki izolacji; zwraca się do Wspólnego Przedsięwzięcia o skupienie się, w odniesieniu do pracowników, na dobrostanie, zarządzaniu stresem oraz równowadze między życiem zawodowym a prywatnym; zwraca się do kierownictwa Wspólnego Przedsięwzięcia o zapewnienie odpowiednich struktur wsparcia z myślą o dobrostanie psychicznym pracowników;
17. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie nie zaplanowało wykorzystania wszystkich modułów platformy e-zamówienia ze względu na niewielką liczbę procedur udzielania zamówień o wysokiej wartości; niemniej zgodnie z zasadą jednego elektronicznego obszaru wymiany danych ustanowioną w rozporządzeniu finansowym zwraca się do Wspólnego Przedsięwzięcia o przyłączenie się do rozwiązania Komisji dotyczącego e-zamówień, aby zapewnić jak najszerszą konkurencję; zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie w największym możliwym stopniu wykorzystało różne umowy o gwarantowanym poziomie usług już zawarte z odpowiednimi służbami Komisji, a także z prywatnymi członkami, oraz że skorzystało z międzyinstytucjonalnych umów ramowych, a także że w 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie przeprowadziło bardzo niewiele procedur udzielania zamówień, głównie w odniesieniu do zamówień o niskiej wartości, a także ponownie otwarło jeden konkurs;

Mechanizmy kontroli wewnętrznej

18. zauważa, że w ciągu 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie przeszło na system oparty na zasadach, aby dostosować swoje ramy kontroli wewnętrznej (ICF) do zmienionych ram kontroli przyjętych przez Komisję; na podstawie sprawozdania uzupełniającego do absolutorium za 2019 r. zauważa, że zmienione ramy kontroli wewnętrznej zostały przyjęte decyzją Rady Zarządzającej w sierpniu 2020 r. oraz że do końca roku Wspólne Przedsięwzięcie przeprowadziło pierwszą samoocenę; ponadto zauważa, że w 2020 r. przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z COVID-19; zauważa również, że w marcu 2020 r. przyjęto zmienione przepisy finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia;
19. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że umowy administracyjne zawarte przez Wspólne Przedsiębiorstwo ARTEMIS i ENIAC z krajowymi organami finansującymi (KOF) nadal obowiązują po połączeniu tych wspólnych przedsiębiorstw we Wspólne Przedsięwzięcie; zauważa, że w ramach tych umów strategii kontroli *ex post* ARTEMIS i ENIAC w dużym stopniu opierały się na kontrolach wniosków o zwrot kosztów projektu prowadzonych przez KOF oraz że Wspólne Przedsięwzięcie podjęło kroki w celu oceny realizacji kontroli *ex post* przez KOF i uzyskało od KOF pisemne oświadczenia, w których deklarują one, że realizacja ich procedur krajowych daje wystarczającą pewność co do legalności i prawidłowości transakcji;

20. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa ponadto, że znaczne zróżnicowanie metodologii i procedur stosowanych przez krajowe organy finansujące państw uczestniczących nie pozwala Wspólnemu Przedsięwzięciu na obliczenie jednego wiarygodnego ważonego poziomu błędu lub poziomu błędu rezydualnego dla płatności w siódmym programie ramowym; zauważa, że w przypadku projektów siódmego programu ramowego płatności dokonane przez Wspólne Przedsięwzięcie w 2020 r. wyniosły 14 287 435 EUR (w 2019 r.: 20 305 796 EUR), co stanowiło 7,7 % (w 2019 r.: 11,2 %) całkowitych płatności operacyjnych dokonanych przez Wspólne Przedsięwzięcie w 2020 r.; zauważa, że w odniesieniu do tych płatności Trybunał zastosował poziom błędu rezydualnego ustalony przez Dyрекcję Generalną ds. Badań Naukowych i Innowacji dla całego siódmego programu ramowego, który wynosił 3,51 %; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Wspólnego Przedsięwzięcia, że podjęło ono kroki w celu zaradzenia temu powtarzającemu się ustaleniu, i uważa, że środki te (roczne pisemne oświadczenia KOF) są odpowiednie, co potwierdza władza budżetowa, oraz że w regulaminie założycielskim Wspólnych Przedsięwzięć przewidziano, iż „państwa członkowskie ARTEMIS/ENIAC mogą przeprowadzać wszelkie inne uznane za niezbędne kontrole i audyty u odbiorców dostarczanego przez nie finansowania krajowego, a ich wyniki przedstawiają Wspólnemu Przedsiębiorstwu ARTEMIS/ENIAC”;
21. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa ponadto, że biorąc pod uwagę niski odsetek płatności w siódmym programie ramowym w 2020 r. (około 8,6 %), poziom błędu rezydualnego w odniesieniu do łącznych płatności operacyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia dokonanych w 2020 r. uznaje się za niższy od progu istotności;
22. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Wspólna Służba Audytu Komisji prowadzi audyty *ex post* wydatków oraz że na podstawie wyników audytu na koniec 2020 r. Wspólne Przedsięwzięcie zgłosiło reprezentatywny poziom błędu dla programu „Horyzont 2020” w wysokości 2,68 % oraz poziom błędu rezydualnego w wysokości 1,25 %; zauważa, że w wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont 2020” Komisja uznała, że ostatecznym celem jest osiągnięcie przy zamykaniu programów wieloletnich poziomu błędu rezydualnego jak najbardziej zbliżonego do 2 %, po uwzględnieniu wpływu finansowego wszystkich kontroli, korekt i odzyskanych środków;
23. zauważa, że Trybunał skontrolował losowo wybrane płatności przekazane w 2020 r. w programie „Horyzont 2020” na poziomie beneficjentów końcowych, aby potwierdzić poziom błędu kontroli *ex post*; zauważa, że te szczegółowe kontrole ujawniły w jednym przypadku błędy systemowe wynoszące ponad 1 % skontrolowanych kosztów, związane z obliczaniem zadeklarowanych kosztów osobowych, oraz że w drugim przypadku beneficjent zadeklarował bezpośrednie koszty zakupu usług od innego beneficjenta, należącego do konsorcjum realizującego projekt, w odniesieniu do których beneficjent nie przedstawił ani należytego uzasadnienia, ani dowodu, że proces udzielania zamówień publicznych zapewnił najlepszy stosunek jakości do ceny; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Wspólnego Przedsięwzięcia, że zajęło się ono wskazanymi ustaleniami z odpowiednimi beneficjentami; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do przekazywania organowi udzielającemu absolutorium informacji na ten temat;
24. podkreśla, że w sprawozdaniu rocznym Trybunału dotyczącym wspólnych przedsięwzięć UE za 2020 r. Trybunał stwierdził utrzymujące się błędy systemowe w kosztach personelu zadeklarowanych przez beneficjentów, w szczególności po stronie MŚP i nowych beneficjentów; zauważa, że takie błędy były również regularnie zgłaszane podczas audytów *ex post* przeprowadzanych przez Wspólną Służbę Audytu i zakontraktowanych przez nią audytorów; podkreśla, że na stronie 39 sprawozdania Trybunał stwierdza, że koniecznym warunkiem przyszłych ramowych programów badawczych jest usprawnienie zasad programu „Horyzont 2020” dotyczących deklarowania kosztów personelu oraz szersze stosowanie uproszczonych form kosztów, co pozwoli ustabilizować poziom błędu poniżej progu istotności; zachęca Wspólne Przedsięwzięcie do wzmocnienia systemów kontroli wewnętrznej z uwagi na to, że MŚP i nowi beneficjenci są bardziej narażeni na błędy;

Audyt wewnętrzny

25. zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego Komisji przeprowadziła audyt realizacji i zamknięcia umowy o dotację w programie „Horyzont 2020”, który został zakończony w czerwcu 2020 r., i stwierdziła, że ogólnie rzecz biorąc, Wspólne Przedsięwzięcie ustanowiło efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej w tym zakresie, a także wydała dwa ważne zalecenia dotyczące monitorowania zgodności z wymogami w zakresie upowszechniania, wykorzystywania i komunikacji oraz procesów i procedur; zauważa, że w styczniu 2021 r. Służba Audytu Wewnętrznego stwierdziła, że zalecenia zostały odpowiednio i skutecznie wdrożone.